

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2011-4-118 (Önaraştırma)
Karar Sayısı : 11-44/1000-346
Karar Tarihi : 03.08.2011

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : İsmail Hakkı KARAKELLE, Doç. Dr. Cevdet İlhan GÜNAY,
Reşit GÜRPINAR, Prof. Dr. Metin TOPRAK

B. RAPORTÖRLER : Murat AYBER, Yunus ALTINIŞIK

C. BAŞVURAN : - Ercüment Levent ELEMEN
Kocaeli Ünvt. Tıp Fakültesi Hast. Çocuk Cerrahisi Anabilim
Dalı Umumitepe 41380/ KOCAELİ

- Halit Fırat ERDOĞAN
Sultantepe Mah. Mimirertegün Sok. 8/6 Üsküdar/İstanbul

- Doç. Dr. Emine CAN
Kocaeli Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi, Fizik Bölümü,
Umuttepe Yerleşkesi İzmit/Kocaeli

- Metin CANTÜRK
Çekmeköy, Ulubatlı Hasan Cad. Paradise Sit. A1/32 İstanbul

- Mustafa CİVAN
Hasdayı Sit. B2/28 Değirmendere/Kocaeli

- Derya KARA
Yahyakaptan Mah. Tepe Sok. G 26 A Blok D:2 İzmit/Kocaeli

- Nurhak TURHAN
Yenişehir Mah. Asilkent Sok. No:12/1 İzmit/Kocaeli

- Hülya EYÜGÜN
Yahyakaptan Mah. C 15 İzmit/Kocaeli

- Nejdet POLAT
Ataşehir Rezidans A-43 Ataşehir/İstanbul

- İsmail YILDIZ
Adresi tespit edilememiştir.

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILAN : - Efe Tur Taşımacılık Petrol Otomotiv Yedek Parça Turizm
Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.
Ömerağa Mah. Şahabettin Bilgisu Cad. No:13 Kocaeli

- İzmit Seyahat Taşımacılık İnşaat ve Turizm Hizmetleri Ltd. Şti.
Çiftlik Mah. Ali Uçar Cad. 80 İhsaniye Gölcük/Kocaeli

11-44/1000-346

E. DOSYA KONUSU: Efe Tur Taşımacılık Petrol Otomotiv Yedek Parça Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. (Efe Tur) ve İzmit Seyahat Taşımacılık İnşaat ve Turizm Hizmetleri Ltd. Şti. (İzmit Seyahat)'nin uyumlu eylem ve fiili birliktelik yoluyla tüketicileri mağdur ettikleri iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Başvuruda;

- Efe Tur ile İzmit Seyahat'in aralarında anlaşarak fiyat tespit ettikleri, servis hizmetlerinin ve irtibat ofislerinin aynı yerde olduğu, İzmit Seyahat'in biletlerinin Efe Tur'da satıldığı ve bir takım hizmetlerin birlikte yapıldığı,

50 - Adı geçen teşebbüslerin birleştiği ve ekonomik birlik oluşturduğu, bu nedenle tek bir teşebbüs niteliğinde kabul edilmesi gerektiği, Kocaeli-İstanbul şehirlerarası otobüs ile yolcu taşımacılığı pazarında rekabetin kısıtlandığı ve tekelleşmenin meydana geldiği, bunun neticesinde 4054 sayılı Kanunun 16. maddesinin uygulanması gerektiği, ifade edilerek konunun incelenmesi istenmektedir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 15.04.2011, 18.04.2011 ve 19.04.2011 tarihlerinde 2612, 2862, 2922 ve 2923 sayılar ile giren başvurular üzerine hazırlanan 16.05.2011 tarih ve 2011-4-118/İİ-11-174-MA sayılı İlk İnceleme Raporu (takiben 10.06.2011 tarih ve 4382; 13.06.2011 tarih ve 4431 sayılı başvurular Kurum kayıtlarına girmiştir.), 26.05.2011 tarih ve 11-32 sayılı Kurul toplantısında görüşülmüş ve soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının belirlenmesi amacıyla, 4054 sayılı Kanun'un 40/1. maddesi uyarınca önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir.

60 İlgili karar uyarınca düzenlenen 21.07.2011 tarih ve 2011-4-118/ÖA-11-174.MA sayılı Önaraştırma Raporu 01.08.2011 tarih ve REK.0.18.00.00-110.02.02/358 sayılı Başkanlık Önergesi ile 11-44 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; Efe Tur ve İzmit Seyahat hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi kapsamında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı görüşüne yer verilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

70 **I.1. İlgili Pazar**

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Başvurularda yer alan bilgilerin ışığında, ilgili ürün pazarı "karayolu ile yolcu taşımacılığı hizmeti" olarak tespit edilmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Önaraştırmaya konu iddialar dikkate alınarak, ilgili coğrafi pazar "Kocaeli kalkışlı ve varışlı karayolu ile yolcu taşıma hatları" olarak belirlenmiştir.

I.2. Yapılan Tespitler

I.2.1. İzmit Seyahat'ten Edinilen Belgeler

80 Teşebbüsten edinilen bir belgede, "İzmit Seyahat ya da ortakları tarafından son iki yılda bir başka otobüs firmasının yönetiminde hak sahibi olmasını sağlayacak hisse yahut pay edinilmemiştir. İzmit Seyahat paydaşlarından herhangi biri son iki yıl zarfında şirket hisselerini satmamışlardır" ifadesi yer almaktadır.

11-44/1000-346

Belgelere göre, 2009 yılında şirketin cirosu ... TL'dir. Şirket 2009 yılında ... TL ... etmiştir. 2011 yılı bilet fiyatları aşağıdaki gibidir:

Tablo 1: 2011 yılı İzmit Seyahat Bilet Fiyatları

<i>Kalkış-Varış</i>	<i>Tarih</i>	<i>Tutar</i>	<i>Değişim Tarihi</i>	<i>Tutar</i>
Karamürsel-Harem	01.01.2011	...	20.03.2011	...
Gölcük-Harem	01.01.2011	...	20.03.2011	...
İzmit-Harem	01.01.2011	...	20.03.2011	...
Harem-Karamürsel	01.01.2011	...	20.03.2011	...
Harem-Gölcük	01.01.2011	...	20.03.2011	...
Harem-İzmit	01.01.2011	...	20.03.2011	...
Karamürsel-Esenler	01.01.2011	...	20.03.2011	...
Gölcük-Esenler	01.01.2011	...	20.03.2011	...
İzmit-Esenler	01.01.2011	...	20.03.2011	...
Esenler-Karamürsel	01.01.2011	...	20.03.2011	...
Esenler-Gölcük	01.01.2011	...	20.03.2011	...
Esenler-İzmit	01.01.2011	...	20.03.2011	...

I.2.2. Efe Tur'dan Elde Edilen Belgeler

90 Dosya mevcudu bilgilere göre, 1991 yılında Mehmet Sadık EFE tarafından kurulmuş olan Efe Tur, 2003 yılında Mikdat DABAK ve Halit BIÇAK ortaklığınca devralınmıştır. Şirketin 1000'i aşan çalışanı, 130 bilet satış noktası ve 120 araçlık filosu ve şehir içi servis hizmeti bulunmaktadır. Günlük ortalama 10.000 yolcu taşınmaktadır.

Konuyla ilgili olarak yapılan önaraştırma kapsamında Efe Tur'dan elde edilen bilgiler doğrultusunda, şirketin 2009 yılına ait cirosunun ... TL olarak gerçekleştiği görülmüştür. Aynı mali yılda ... TL ... bildirmiştir. Bunlara ek olarak şirketten sağlanan belgeler çerçevesinde, Kocaeli merkezli yolculuklarda şirketin uyguladığı fiyat tarifeleri aşağıda gösterilmiştir:

Tablo24: 2011 yılı Efe Tur Bilet Fiyatları

<i>Kalkış-Varış</i>	<i>Tarih</i>	<i>Tutar</i>	<i>Değişim-Tarihi</i>	<i>Tutar</i>	<i>Değişim-Tarihi</i>	<i>Tutar</i>
Kocaeli/Esenler	01.01.2011	...	20.3.2011	...		
Esenler/Kocaeli	01.01.2011	...	20.3.2011	...		
Kocaeli/Harem	01.01.2011	...	20.3.2011	...		
Harem/Kocaeli	01.01.2011	...	20.3.2011	...		
İzmir/Kocaeli	01.01.2011	...	20.04.2011	...	17.06.2011	...
Kocaeli/İzmir	01.01.2011	...	20.04.2011	...	17.06.2011	...
Kocaeli/Ankara	01.01.2011	...	01.05.2011	...	17.06.2011	...

11-44/1000-346

Ankara/Kocaeli	01.01.2011	...	01.05.2011	...	17.06.2011	...
Kocaeli/Bursa	01.01.2011	...	25.04.2011
Bursa/Kocaeli	01.01.2011	...	25.04.2011
Kocaeli/Marmaris	01.01.2011	...	01.05.2011	...	19.06.2011	...
Marmaris/Kocaeli	01.01.2011	...	01.05.2011	...	19.06.2011	...

I.3. Değerlendirme

I.3.1. Fiyata İlişkin İddialar

100 Başvuruda tarafların aralarında anlaşarak fiyat tespit ettikleri iddia edilmekle birlikte, pazarda uygulanan fiyatların birbirinden farklı olduğu dosya mevcudu bilgilerden anlaşılmiştir.

I.3.2. Tarafların Yazıhanelerini Birleştirdikleri İddiası

110 Aynı hatta faaliyet göstermekte olan otobüs firmalardan birinin diğerinin acenteliğini yürütmesi günümüz ticari ortamında sıkça rastlanan bir uygulama haline gelmiştir. Bunun ötesinde, özellikle büyük şehirlerin nüfus ve yüzölçümlerinin hızla artması neticesi şehir içi servislerin ortak kullanımı giderek yaygınlaşmaktadır. Şehir içi servislerin ortak kullanımı ve benzeri etkinlik sağlayan uygulamalara Rekabet Otoritesi tarafından son verdirilmesi, arzu edilen rekabet ortamını sağlamayabilecektir. Zira bu durumda servis ağı kuran sayıları birkaç adedi geçmeyen teşebbüs piyasada faaliyetini sürdürürken, diğerlerinin piyasa dışına çıkması mümkün olabilecektir.

I.3.3. Tekelleşme İddiaları

120 Ülkemizde ticari koşulların kaldırabileceğinden daha fazla sayıda otobüs işletmesi mevcuttur ve T.C. Ulaştırma Bakanlığı gibi yetkili idari organların bu sayının azaltılması doğrultusunda çabaları bulunmaktadır. Kocaeli ilinde şikâyete konu iki adet teşebbüs var iken başkaca şirketlerin de İzmit merkezli seferlerinin olduğu bilinmektedir. Şikâyet dilekçelerinde yer verilmemekle birlikte, İzmit-İstanbul hattında Gürkan Turizm otobüsleri de yolcu taşımacılığı hizmeti vermektedir. Bunun ötesinde; Ankara-İstanbul yolu üzerinde bulunan Kocaeli kentinden Türkiye'nin bütün coğrafi bölgelerine yönelik otobüs seferleri mevcuttur.

I.3.4. Hizmet Kalitesi ve Sefer Sıklığına İlişkin İddialar:

Şikâyetler iki otobüs firmasının anlaşarak sefer sıklığını azalttığı iddiasına odaklanmaktadır. Bununla birlikte, azalan sefer sayısı, seferlerin saatte 4'ten 3'e inmesinden ibarettir. Tarafların bazı semtlerde aynı yazıhaneyi paylaşmaları, otobüslerin hareket noktalarının aynı otogar olması gibi ilgili pazara özgü veriler dikkate alındığında, teşebbüslerin bir anlaşma olmaksızın dahi sefer saatlerini doluluk oranını en üst düzeye taşıyacak şekilde birbirini gözleyerek tespit etmeleri olasıdır.

130 Yukarıda verilen bilgiler ışığında hakkında önaraştırma yapılan teşebbüslerle ilgili olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığı kanaatine varılmıştır.

11-44/1000-346

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, dosya konusu iddialara yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikâyetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.